

DECYZJE

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

z dnia 2 września 2011 r.

zmieniająca decyzję wykonawczą 2011/344/UE w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii

(2011/541/UE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiające europejski mechanizm stabilizacji finansowej ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na wniosek Portugalii Rada przyznała jej pomoc finansową (decyzja wykonawcza 2011/344/UE ⁽²⁾) w celu wsparcia programu poważnych reform gospodarczych i finansowych, ukierunkowanego na przywrócenie zaufania, umożliwienie powrotu gospodarki do trwałego wzrostu oraz zapewnienie stabilności finansowej w Portugalii, w strefie euro i w Unii.
- (2) Zgodnie z art. 3 ust. 9 decyzji wykonawczej 2011/344/UE Komisja, wraz z Międzynarodowym Funduszem Walutowym („MFW”) i we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym („EBC”), dokonała pierwszego przeglądu postępów poczynionych przez władze we wdrażaniu uzgodnionych środków pod kątem ich skuteczności oraz wpływu tych środków na gospodarkę i społeczeństwo.
- (3) Według aktualnych prognoz Komisji dotyczących wzrostu nominalnego PKB (-0,7 % w 2011 r., 0,0 % w 2012 r., 2,5 % w 2013 r. i 3,9 % w 2014 r.) ścieżka korekty budżetowej jest zgodna z zaleceniem Rady dla Portugalii z dnia 2 grudnia 2009 r. mającym na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego na mocy art. 126 ust. 7 Traktatu oraz jest zgodna ze ścieżką zmian wskaźnika zadłużenia 101,1 % w 2011 r., 106,2 % w 2012 r., 107,3 % w 2013 r. i 106,4 % w 2014 r. Wskaźnik zadłużenia miałby się zatem ustabilizować w 2013 r., a następnie przyjąć tendencję spadkową, zakładając dalsze postępy w zmniejszaniu deficytu. Na dynamikę zadłużenia mają wpływ: szereg operacji pozabudżetowych, w tym operacje pozyskania znacznych aktywów finansowych, w szczególności na potrzeby możliwego dokapitalizowania banków

i dofinansowania przedsiębiorstw będących własnością skarbu państwa, oraz różnice pomiędzy odsetkami naliczonymi a odsetkami zapłaconymi.

- (4) Spełnione zostało kwartalne ilościowe kryterium wyników dotyczące salda sektora władz publicznych w ujęciu kasowym za pierwszą połowę 2011 r. Najnowsze dane wskazują jednakże na rosnącą rozbieżność między tendencjami budżetowymi a docelowymi poziomami deficytu na 2011 r. Przekroczenie wydatków w pierwszej połowie roku, niższa niż oczekiwano wysokość dochodów innych niż podatkowe, zmiana klasyfikacji niektórych operacji – doprowadziły do szacunkowego niedoboru środków w wysokości 1,1 % PKB w skali całego roku 2011. Koszty netto związane ze sprzedażą Banco Português de Negócios („BPN”) oznaczałyby dodatkowe zwiększenie deficytu nominalnego o 0,2 % PKB. Władze podjęły natychmiastowe działania. Budżet jest wykonywany ze zwiększoną skrupulatnością, wprowadzono jednorazową podwyżkę podatku dochodowego od osób fizycznych, przyjęto podwyżkę stawek VAT dla gazu ziemnego i energii elektrycznej, począwszy od 2012 r., oraz podjęto decyzję o przyspieszeniu sprzedaży koncesji. Władze powinny także dążyć do przyjęcia innych środków konsolidacyjnych o trwałym charakterze lub przełożyć na wcześniejszy termin realizację innych środków przewidzianych na następny rok. Realizowany obecnie proces etapowego przeniesienia funduszy emerytur kapitałowych do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego powinien wyjątkowo zapewnić bufor umożliwiający osiągnięcie docelowego poziomu deficytu na rok 2011. Nabyte aktywa tych funduszy emerytalnych nie powinny być wykorzystywane w sposób, który mógłby zagrozić długoterminowej stabilności budżetowej. Rząd nie powinien liczyć na dalsze przeniesienia funduszy emerytalnych, aby osiągnąć docelowe poziomy na nadchodzące lata. Poczyniono postępy w zakresie poprawy zarządzania finansami publicznymi poprzez usprawnienie sprawozdawczości i nadzoru oraz poprzez reformę ram budżetowych, zgodnie z zaleceniami służb Komisji i MFW.

- (5) Banki starają się spełnić wyższe wymogi kapitałowe wymagane przez program. Wprowadza się zmiany w istniejących przepisach, tak aby wzmocnić rozszerzony mechanizm wsparcia wypłacalności. Kluczową kwestią pozostaje zrównoważone i uporządkowane delewarowanie sektora bankowego, zapewniając jednocześnie odpowiednie finansowanie dynamicznym sektorom, tak aby wesprzeć wzrost. Znalezione kupca na BPN,

⁽¹⁾ Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 159 z 17.6.2011, s. 88.

choć transakcja ta wymaga wciąż zgody unijnych organów ds. konkurencji. Poczyniono także postępy w zakresie prac prowadzących do wzmocnienia ram nadzoru i ram regulacyjnych, w tym poprzez pomoc techniczną. W lipcu 2011 r. portugalskie banki poddane zostały testowi warunków skrajnych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego („EUNB”), osiągając zróżnicowane wyniki, co dodatkowo podkreśla konieczność wdrożenia reform w ramach programu, aby wzmocnić sektor bankowy.

- (6) Mimo stosunkowo wysokiej kwoty pierwszej wypłaconej transzy poziom płynności sektora publicznych jest nadal mocno ograniczony. Wynika to z rosnącego zapotrzebowania na finansowanie spółek będących własnością państwa, silnego wzrostu liczby bonów oszczędnościowych umarzanych przez gospodarstwa domowe oraz napięcia panującego niezmiennie na rynku finansowym.
- (7) Kluczową kwestią dla przywrócenia konkurencyjności i zwiększenia potencjału wzrostu jest postęp w realizacji reform rynku pracy i rynku produktowego. W tym względzie zniesiono – wcześniej niż zakładał harmonogram – prawa specjalne posiadane przez państwo w spółkach prywatnych. Przyspiesza się i rozszerza program prywatyzacji. Priorytetem w programie rządowym jest dogłębna i natychmiastowa restrukturyzacja spółek będących własnością państwa. Realizowane są reformy rynku pracy, których celem jest wyrównanie poziomu ochrony i praw w ramach umów na czas określony i nieokreślony oraz ustanowienie finansowanych przez pracodawców funduszy na wypłaty odpraw pracowniczych. Czynione są postępy w przygotowaniu tak zwanej dewaluacji przy pomocy środków polityki fiskalnej, która byłaby neutralna dla budżetu, a władze nadal zdecydowane są podjąć pierwszy ważny krok w tym obszarze w ramach budżetu na 2012 r. Należy stanowczo realizować reformy strukturalne i uważnie je monitorować.
- (8) W świetle tych zmian należy zmienić decyzję wykonawczą 2011/344/UE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej 2011/344/UE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pomoc finansowa Unii jest udostępniana Portugalii przez Komisję w maksymalnie 14 ratach. Rata może zostać wypłacona w jednej transzy lub w kilku transzach. Okresy wymagalności transz w ramach pierwszej i drugiej raty mogą być dłuższe niż maksymalny średni okres wymagalności, o którym mowa w ust. 1. W takich przypadkach okresy wymagalności kolejnych transz są ustalane tak, aby po wypłacie wszystkich rat osiągnięto maksymalny średni okres wymagalności, o którym mowa w ust. 1.”;

- 2) w art. 3 ust. 5 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. a), b) i c) otrzymują brzmienie:

„a) Portugalia w pełni wdroży przewidziane w budżecie na 2011 r. środki konsolidacji budżetowej o wartości około 9 mld EUR oraz dodatkowe środki konsolidacyjne ogłoszone przez rząd w późniejszych terminach. Aby skompensować niekorzystne tendencje budżetowe i powstałe zagrożenie osiągnięcia docelowego poziomu deficytu na rok 2011, Portugalia będzie wykonywać swój budżet ze zwiększoną skrupulatnością, wdroży zatwierdzoną już jednorazową podwyżkę podatku dochodowego od osób fizycznych w 2011 r., przełoży zwiększenie stawki VAT dla gazu ziemnego i energii elektrycznej z 2012 r. na dzień 1 października 2011 r. oraz przyspieszy sprzedaż koncesji. Władze podejmą także starania, aby przyjąć inne środki konsolidacyjne o trwałym charakterze lub przełożyć na wcześniejszy termin realizację innych środków przewidzianych na rok 2012. Realizowany obecnie proces etapowego przeniesienia funduszy emerytur kapitałowych do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego ma wyjątkowo zapewnić bufor umożliwiający osiągnięcie docelowego poziomu deficytu budżetowego na rok 2011. Nabyte aktywa tych funduszy emerytalnych nie będą wykorzystywane w sposób, który mógłby zagrozić długoterminowej stabilności;

b) Portugalia przyjmie środki poprawiające zarządzanie finansami publicznymi. Portugalia wdroży środki przewidziane w nowej ramowej ustawie budżetowej, w tym wprowadzi średniookresowe ramy budżetowe, przygotuje średniookresową strategię budżetową i utworzy niezależną radę budżetową. Ramy budżetowe na szczeblu lokalnym i regionalnym zostaną znacząco wzmocnione, w szczególności poprzez dostosowanie odpowiednich przepisów o finansowaniu do wymogów ramowej ustawy budżetowej. Portugalia poprawi sprawozdawczość w zakresie finansów publicznych i nadzór nad nimi, w szczególności w odniesieniu do zaległych płatności; ustanowi ona strategię regulowania zaległych płatności oraz wzmocni przepisy i procedury dotyczące wykonania budżetu. W ramach procesu budżetowego Portugalia rozpocznie systematyczną i regularną analizę zagrożeń budżetowych, w tym zagrożeń związanych z partnerstwami publiczno-prywatnymi i ze spółkami będącymi własnością państwa;

c) Portugalia będzie nadal wspierać funkcjonowanie rynku pracy, w szczególności podejmując środki służące zreformowaniu przepisów o ochronie zatrudnienia, ustalaniu wynagrodzenia i aktywnej polityce rynku pracy;”;

- b) lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e) Portugalia będzie nadal otwierała swoją gospodarkę na konkurencję. Rząd podejmie niezbędne środki w celu zapewnienia, aby państwo portugalskie lub dowolny organ publiczny nie zawierały, jako udziałowcy, umów udziałowców, które mogłyby ograniczać swobodny przepływ kapitału lub wpływać na kontrolę zarządzania spółkami. Nowa ustawa prywatyzacyjna będzie przestrzegać zasad swobodnego przepływu kapitału i nie będzie przyznawać państwu

specjalnych praw lub umożliwić korzystania z takich praw. Dokonana zostanie zmiana prawa konkurencji, którego celem będzie zwiększenie tempa i skuteczności realizowania przepisów tego prawa;”;

c) dodaje się litery w brzmieniu:

„g) Portugalia przyjmie środki służące poprawie efektywności i stabilności spółek należących do państwa na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Portugalia przygotowuje wszechstronny dokument strategiczny w sprawie spółek należących do państwa, zawierający przegląd struktury taryf i świadczonych usług oraz plan zaostrzający wymogi w zakresie zaciągania pożyczek od 2012 r. Portugalia wdroży bieżące plany służące obniżeniu kosztów operacyjnych o średnio co najmniej 15 % w spółkach należących do państwa na szczeblu centralnym z wyłączeniem sektora zdrowia oraz przygotowuje równoważny plan dla spółek należących do państwa na szczeblu regionalnym i lokalnym;

h) Portugalia wdroży program prywatyzacji. W szczególności w 2011 r. sprzedane zostaną udziały sektora publicznego w EDP, REN i GALP oraz – jeżeli pozwolą na to warunki rynkowe – w TAP. Przygotowany zostanie strategiczny plan prywatyzacji dla podmiotu Parpública. Plan prywatyzacji do roku 2013 obejmie także spółki Aeroportos de Portugal, część CP odpowiadającą za przewozy towarowe, Correios de Portugal i Caixa Seguros, a także szereg mniejszych firm.”;

3) art. 3 ust. 6 lit. a) i b) otrzymują brzmienie:

„a) w budżecie na 2012 r. zawarte zostaną neutralne dla budżetu zmiany w systemie podatkowym, z myślą o obniżeniu kosztów pracy i zwiększeniu konkurencyjności. Reforma zostanie opracowana w porozumieniu z Komisją, EBC i MFW;

b) środki określone w lit. c) i d), o wartości wynoszącej co najmniej 5,1 mld EUR, zostaną włączone do budżetu na 2012 r. Podjęte zostaną kolejne środki, głównie po stronie wydatków, tak aby pokryć wszelkie ewentualne braki wynikające z sytuacji budżetowej w 2011 r. Przed zatwierdzeniem przez rząd budżetu na 2012 r. przygotowuje on zaktualizowaną ocenę sytuacji budżetowej i prognoz, uwzględniając rozmowy prowadzone na temat budżetu na 2012 r. z Komisją, EBC i MFW;”;

4) w art. 3 ust. 8 lit. a), b) i c) wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. a), b) i c) otrzymują brzmienie:

„a) będzie zachęcać banki do wzmacniania bufora zabezpieczeń i nadzorować emisję obligacji bankowych gwarantowanych przez rząd, na których emisję

o wartości do 35 mld EUR zezwolono zgodnie z przepisami Unii dotyczącymi pomocy państwa;

b) będzie ściśle nadzorować plany przedstawiane przez banki, których celem jest osiągnięcie współczynnika kapitału podstawowego warstwy 1 (Tier 1) w wysokości 9 % do końca 2011 r. oraz 10 % najpóźniej do końca 2012 r. Jeżeli banki nie zdołają w terminie spełnić wymogów w zakresie poziomu kapitału, mogłoby to oznaczać konieczność tymczasowego dokapitalizowania prywatnych banków ze środków publicznych poprzez ustanowiony mechanizm wsparcia wypłacalności banków opiewający na 12 mld EUR;

c) zapewni zrównoważone i uporządkowane delewarowanie sektora bankowego, co jest kluczową kwestią dla trwałego wyeliminowania wahań w poziomie finansowania. W ramach planów finansowania banki postawiły sobie za cel obniżenie wskaźnika kredytów do depozytów do około 120 % oraz zmniejszenie uzależnienia od finansowania w ramach Eurosystemu w trakcie realizacji programu. Bank Portugalii powinien zwrócić się do banków o dokonanie przeglądu planów finansowania do końca września. Przegląd tych planów finansowania należy przeprowadzać co kwartał, począwszy od drugiego przeglądu programu. Bank Portugalii podejmie stosowne działania w przypadku stwierdzenia odstępstw od planów finansowania banków;”;

b) lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e) zapewni reorganizację należącego do państwa banku Caixa Geral de Depositos (»CGD«) celem odpowiedniego dokapitalizowania jego podstawowej działalności bankowej; środki niezbędne do dokapitalizowania banku powinny zostać pozyskane w ramach grupy. Doprowadzi do końca proces sprzedaży Banco Português de Negócios po uzyskaniu zgody od Komisji zgodnie z przepisami dotyczącymi konkurencji i pomocy państwa.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Portugalskiej.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 2 września 2011 r.

W imieniu Rady
M. DOWGIELEWICZ
Przewodniczący